

الرضا لله

مشور حقوق شهروندی

مستل بر:

- ◀ بیانیه رئیس جمهوری اسلامی ایران؛
- ◀ متن مشور حقوق شهروندی؛
- ◀ ارجاعات قانونی مواد مشور حقوق شهروندی؛
- ◀ پی نوشت ها (متن مستندات ارجاعات قانونی مواد مشور حقوق شهروندی)؛
- ◀ تصویبنامه حقوق شهروندی در نظام اداری؛

معاونت حقوقی ریاست جمهوری
معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

مهرماه ۱۳۹۶

منشور حقوق شهروندی: مشتمل بر بیانیه رییس جمهوری اسلامی ایران؛ متن منشور حقوق شهروندی؛ ارجاعات قانونی منشور حقوق شهروندی؛ پی نوشت های ارجاعات قانونی منشور حقوق شهروندی؛ تصویب نامه حقوق شهروندی در نظام اداری، تهیه و تنظیم: امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات؛ تدوین و تنظیم: اکبر رسولی، سید رحمان سلامت؛ زیر نظر: مهدی مهدی زاده، سید رحمان سلامت. تهران: ریاست جمهوری، معاونت حقوقی، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، اداره چاپ و انتشار، ۱۳۹۶

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیفا

۱- ایران - حقوق مدنی ۲- ایران - حقوق مدنی - سیاست دولت ۳- شهروندان ایرانی
۴- Civil rights - Iran - Government policy - ۵ Civics Iranian - ۶
ایران. ریاست جمهوری. معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات. اداره چاپ و انتشار
رده بندی کنگره: خ ۱۳۹۶ KMH۴۹۴ رده بندی دیویی: ۳۴۶/۵۵
شماره کتابشناسی ملی (کتابخانه ملی ایران): ۴۸۳۵۲۲۱

اداره چاپ و انتشار معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

نشانی: تهران، خیابان ولی عصر (عج)، قبل از چهارراه جمهوری اسلامی، شماره ۱۱۵۸
کدپستی: ۱۳۱۶۷۶۷۴۵۱ تلفن: ۰۸-۶۶۴۹۲۷-۹۸۲۱ + دورنگار: ۰۷-۶۶۴۹۲۷-۹۸۲۱ +
پست الکترونیک: law@iripo.ir پایگاه اینترنتی: www.dotic.ir

شناسنامه کتاب:

نام کتاب	منشور حقوق شهروندی
تهیه و تنظیم	امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات
ناشر	معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات
لیتوگرافی و چاپ	اداره چاپ و انتشار
چاپ اول	اسفند ماه ۱۳۹۵
چاپ دوم (ویرایش اول)	شهریور ماه ۱۳۹۶
چاپ سوم	مهر ماه ۱۳۹۶
شمارگان	۱۲۰۰ نسخه
قیمت	۱۴۰.۰۰۰ ریال
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۰۴-۱۶-۱

همکاران:

تدوین و تنظیم	اکبر رسولی، سید رحمان سلامت
آماده سازی	صابر نوش آبادی، لیلا صمدی
طراحی جلد و صفحات	صابر نوش آبادی
مقابله	مریم زندی نیا
لیتوگرافی و چاپ	علی ابراهیمی دهشیری، سعید پامی، داود محمودی
زیر نظر	مهدی مهدی زاده، سید رحمان سلامت

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر برای معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
الف	بیانیه رییس جمهوری اسلامی ایران
۱	منشور حقوق شهروندی
۱	مقدمه
۲	الف - حق حیات، سلامت و کیفیت زندگی
۳	ب - حق کرامت و برابری انسانی
۴	پ - حق آزادی و امنیت شهروندی
۴	ت - حق مشارکت در تعیین سرنوشت
۵	ث - حق اداره شایسته و حسن تدبیر
۶	ج - حق آزادی اندیشه و بیان
۷	چ - حق دسترسی به اطلاعات
۸	ح - حق دسترسی به فضای مجازی
۸	خ - حق حریم خصوصی
۹	د - حق تشکل، تجمع و راهپیمایی
۱۰	ذ - حق تابعیت، اقامت و آزادی رفت و آمد
۱۱	ر - حق تشکیل و برخورداری از خانواده

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	ز - حق برخورداری از دادخواهی عادلانه
۱۴	ژ - حق اقتصاد شفاف و رقابتی
۱۵	س - حق مسکن
۱۵	ش - حق مالکیت
۱۶	ص - حق اشتغال و کار شایسته
۱۷	ض - حق رفاه و تأمین اجتماعی
۱۸	ط - حق دسترسی و مشارکت فرهنگی
۱۹	ظ - حق آموزش و پژوهش
۲۱	ع - حق محیط زیست سالم و توسعه پایدار
۲۲	غ - حق صلح، امنیت و اقتدار ملی
۲۴	ساز و کار اجرا و نظارت بر حسن اجرای حقوق شهروندی
۲۶	ارجاعات قانونی مواد منشور حقوق شهروندی
۴۴	پی نوشت ها (متن مستندات ارجاعات قانونی مواد منشور حقوق شهروندی)
۱۴۶	تصویبنامه حقوق شهروندی در نظام اداری